

РЕШЕНИЕ

№ 79

гр. С., 27.02.2026 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

ОКРЪЖЕН СЪД – С. в публично заседание на двадесет и седми януари през две хиляди двадесет и шеста година в следния състав:

Председател: Румяна Б. Пенева

при участието на секретаря Стойка Ив. НА.а
като разгледа докладваното от Румяна Б. Пенева Търговско дело № 20255500900055 по описа за 2025 година

Предявени са субективно съединени осъдителни искове с правно основание чл.432, ал.1 от КЗ във вр. чл.45 от ЗЗД и чл. 429, ал.3 от КЗ във вр. с чл. 86 сл. 1 от ЗЗД.

В **исковата си молба** ищците Р. И. И. и В. И. П. посочват, че на 07.10.2022г. около 13,35 часа на път III - 5081 километър 14 + 300 между село Р., община Г. и град Г., с посока на движение - град Г. /от запад на изток/ е възникнало ПТП, причинено от Г. М. К., с ЕГН: *****, като водач на МПС - лек автомобил „Мерцедес Ц220“, рег. №***, както следва: движейки се по път III - 5081 по посока от село Р., община Г. към град Г. /от запад на изток/, в дясна пътна лента, на прав пътен участък предприел изпреварване с несъобразена скорост, като не спазил необходимата дистанция, в резултат на което блъснал движещия се пред него в същата пътна лента лек автомобил „Хонда“, с рег. № *** и реализирал пътнотранспортно произшествие. Вследствие на произшествието, пътуващата в лек автомобил „Хонда“ на предна дясна седалка - И. П. получила тежки травматични увреждания, несъвместими с живота, поради което починала в автомобила, непосредствено след катастрофата, а пътуващата на задната лява седалка в същия автомобил - Р. И. И., получила тежка травма, изразяваща се в изкълчване на дясна тазобедрена ставна област, причинило трайно затруднение в движението на долен десен крайник за срок по - дълъг от тридесет дни.

Посочват, че по този начин, на 07.10.2022г. на път III - 5081 километър 14 + 300, община Г., област С., Г. М. К., с ЕГН: *****, при управление на моторно превозно средство - лек автомобил марка „Мерцедес“, модел „Ц220“, рег. № *** , нарушил правилата за движение по пътищата - чл. 42, ал. 1, т. 2 от ЗДВП и чл. 42, ал. 2, т. 1 от ЗДВП и по непредпазливост причинил смъртта на

И. К. П. и средна телесна повреда на Р. И. И., изразяваща се в изкълчване на дясна тазобедрена ставна област, причинило трайно затруднение в движението на долен десен крайник за срок по - дълъг от тридесет дни - престъпление по чл. 343, ал. 4, във вр. с ал. 1, б. „б“, пр. 1, вр. с ал. 1, вр. с чл. 342, ал. 1, пр. 3, вр. с чл. 2, ал. 2 от НК и чл. 58а, ал. 1, вр. с чл. 54 от ИК. С Присъда №3/23.01.2024г., постановена по НОХД № 1352/2023г. по описа на Окръжен съд - С., Г. М. К., с ЕГН: ***** е признат за виновен в извършване на цитираното престъпно деяние, като са му наложени предвидените в закона наказания: три години лишаване от свобода, изпълнението на което е отложено за срок от пет години и лишаване от право да управлява МПС за срок от пет години. Присъдата на наказателния съд е влязла в законна сила на 08.02.2024г.

Твърди, че съгласно императивната разпоредба на чл.300 от ГПК, влязлата в сила присъда на наказателния съд е задължителна за гражданския съд, който разглежда гражданските последици от деянието, относно това дали е извършено деянието, неговата противоправност и виновността на дееца. Обстоятелствата, установени с присъдата, а именно - настъпилото ПТП, виновността на водача на МПС - Мерцедес", модел „Ц220", рег. № *** - Г. М. К., претърпените вреди и причинно - следствената връзка са безспорно установени, т. е. в конкретния случай е безспорно установено, че именно Г. М. К., като водач на Мерцедес, модел „Ц220", рег. № *** е извършител на процесното деяние, а също така, че при неговото извършване е управлявал процесното моторно превозно средство, с което е нарушил правилата за движение ЗДвП, цитирани по - горе. В резултат на противоправното си деяние, Г. М. К. е причинил на бащата на ишците и техен наследодател - И.П.П. неимуществени вреди във формата на морални болки, страдания и психически дискомфорт от преждевременната, внезапна и невъзвратима загуба на съпругата му, с която се е намирал в отношения на взаимна обич, доверие и силна емоционална привързаност и от която е получавал подкрепа и опора.

Посочват, че наследодателят на ишците изключително тежко и мъчително е понесъл загубата на своята съпруга. Липсвали му нейния силен дух, борбеност, подкрепа и любов. Бащата на ишците и тяхната майка са били в брачно съжителство петдесет и една години - от 1971 година до 2022г., когато И. загинала при описаното ПТП. Връзката им е била много силна и изпълнена с обич, доверие, взаимно уважение. Живели са в град Г. - в началото на общежитие, а впоследствие и в собствен дом. Заедно са отглеждали децата си - Р., родена през 1972 година и В., родена през 1976г. били са много задружни и сплотени. Разчитали са един на друг, сами са се грижили за двете си дъщери, стремели се да им осигурят всичко необходимо, да ги изучат, да им помагат, да са близо до тях. Всички трудности, радости и успехи понасяли заедно. И. била не само всеотдаен и любящ родител, но отлична домакиня и съпруга, обединяваща и сплотяваща семейството. Отговаряла за разпределянето на семейния бюджет, всяко лято всички заедно ходели на

почивка в Х. и на море, прекарвали хубави моменти. Имала силен характер, вземала важните решения, била стожера на семейството. Съпругът ѝ много я уважавал и ценял мнението ѝ, допитвал се до нея, съобразявал се със съветите ѝ. Вечер семейството се събирало и всеки разказвал как е преминал денят му, обсъждали проблемите и вземали решения, като особено важна роля имала И.. Когато децата напуснали дома на родителите си, пострадалата и съпругът ѝ продължили тази традиция. Загиналата била любяща и всеотдайна спътница в живота на И.П., отговорна и грижовна съпруга и майка. Бащата на ишците винаги търсил одобрението ѝ и се съветвал с нея по всеки въпрос. Двамата имали топли и хармонични отношения, които били пример за близки и приятели. Между тях съществувала много силна емоционална връзка. Нямали тайни един от друг, споделяли си всичко, правели нещата заедно. Когато единият бил болен, другият поемал грижите за него и обратно. С домакинството се занимавала предимно И., но когато тя вече не била в състояние да се справя, наставлявала съпруга си и той вършел каквото било необходимо за двамата. След като се пенсионирали, купили дворно място в град Г.. Заедно построили в него къща, обзавели я, а в двора отглеждали зеленчуци и плодове, с които помагали на децата си. Животът им преминал един до друг, един с друг. Били твърде много свикнали да са заедно. Никога между тях нямало спорове и противоречия.

Посочва, че бащата на ишците много се страхувал да не остане сам без съпругата си. Не искал тя да напусне този свят преди него. Житейската му нагласа била, че като по - възрастен, той пръв от двамата трябва да посрещне смъртта. Бил болезнено чувствителен на тази тема и се ужасявал от мисълта, че може да загуби И., не си представял живота без нея. Затова и не могъл да приеме случилото се със съпругата му, нейната внезапна, преждевременна и неочаквана смърт. Бил съкрушен, сломен, поразен, съсипан. Не успял да понесе загубата на своята спътница - паднал духом, отчаял се, обезкуражил се, бил измъчен и унил, буквално рухнал, загубил смисъл в живота. Променил се до неузнаваемост - отслабнал, състарил се още повече, с неугледен външен вид умислен и вгълбен в себе си, отказвал да приема лекарствата си за кръвно налягане. Хората, които го виждали през тези три месеца споделяли, че това не е същият човек. Тежката загуба била непреодолима за него. Изпитвал огромна празнина, пропаст, бездна, усещал несигурност и безпокойство. Самотата го сринала и унищожила емоционално и психически. Не желал да продължи да живее без съпругата си и сърцето му не издържало този огромен товар. Бащата на ишците починал на 16.01.2023г. - само три месеца след смъртта на тяхната майка.

Посочват, че наследодателят на ишците е претърпял неимуществени вреди - болки и страдания с изключително висок интензитет, причинени от загубата на неговата съпруга - И. К. П.. В изпълнение на разпоредбите на чл.498, ал.1 и чл.496, ал.1 от КЗ, на 23.12.2022г., И.П.П. е предявил писмена застрахователна претенция по задължителна застраховка „Гражданска отговорност" на автомобилистите към която е приложил всички документи, с

които е разполагал за настъпилото ПТП, включително съставения Констативен протокол за ПТП с пострадали лица №16 с вх. № нн7р - 16667 - 18.11.2022г. В претенцията е посочил и банкова сметка, по която да бъде преведено определеното застрахователно обезщетение.

Излагат, че ответното дружество е получило отправената застрахователна претенция на 29.12.2022г. С Уведомление изх. № 99-141/09.01.2023г., дружеството е поискало допълнителни документи от наказателното производство, които към тази дата не са били изготвени от компетентните органи и увреденото лице е било в невъзможност да ги представи.

Посочват, че на 16.01.2023г. И.П.П. е починал. С писмо изх. № 99 - 2126/29.03.2023г., ответникът е отказал да определи и изплати застрахователно обезщетение, поради непредставяне на документи, доказващи и установяващи безспорно основателността на претенцията.

Считат, че правото на обезщетение за неимуществени вреди се наследява и ако приживе увреденият е отправил извънсъдебно искане да му бъде заплатено такова обезщетение от задълженото за това лице, следва, че е афиширал пред длъжника личната си преценка, че е претърпял болки и страдания и е упражнил правото си на обезщетение за неимуществени вреди. В този смисъл, с предявяване приживе пред ответното дружество на застрахователната претенция, наследодателят на ищците вече е упражнил правото си на обезщетение за неимуществени вреди, причинени от смъртта на съпругата му. Това упражнено от него право се наследява от наследниците му, като при отказ на застрахователя да изплати обезщетение, наследниците могат да го предявят с иск по чл.432, ал.1 от КЗ. /в този смисъл Решение № 60170 от 13.05.2022 г. по т. д. № 1435 / 2020 г. на Върховен касационен съд 2-ро търг. отд./.

Посочват, че ищците са активно материалноправно легитимирани да предявят настоящите претенции срещу ответника. Претърпените неимуществени вреди от наследодателя на ищците в резултат на описаното ПТП, за периода от 07.10.2022г. до 16.01.2023г. оценяват на сумата от 60000 лева или по 30 000 лв./тридесет хиляди лева/ поотделно за всяка една от тях.

Излагат, че към момента на извършване на деянието - 07.10.2022г., за управляваното от виновния водач Г. М. К., с ЕГН: ***** МПС - лек автомобил „Мерцедес Ц220", рег. № ***, е била налице валидно сключена задължителна застраховка „Гражданска отговорност" при ответното застрахователно дружество "З." АД ЕИК: ** за периода от 21.06.2022г. до 05.01.2023г.

Посочват, че съгласно разпоредбите на КЗ с договора за задължителна застраховка „гражданска отговорност на автомобилистите", застрахователят се задължава да покрие в границите на определената в договора застрахователна сума отговорността на застрахования за причинени от него имуществени и неимуществени вреди, претърпени при ПТП. Застрахователят

по задължителна застраховка „Гражданска отговорност“ покрива отговорността на застрахования за причинените на трети лица неимуществени и имуществени вреди вследствие на телесно увреждане или смърт. Увреденият, спрямо който застрахованият е отговорен, има право на пряк иск срещу застрахователя по „гражданска отговорност“.

Излагат, че застрахователното дружество е уведомено за настъпилото застрахователно събитие на 29.12.2022г. със застрахователна претенция от наследодателя на ищците за изплащане на обезщетение за претърпените от него неимуществени вреди, като ответникът е отказал изплащане на обезщетение.

Предвид гореизложеното, молят да бъдат призовани на съд с ответника и след като докажат твърденията си, да се постанови съдебно решение, с което да бъде осъдено "З." АД, ЕИК **, да заплати поотделно на Р. И. И., ЕГН *****, и В. И. П., ЕГН ***** и двете с постоянен адрес: град П.**, в качеството им на наследници на И.П.П., с ЕГН *****, починал на 16.01.2023г., б. ж. на град Г. сумата от по 30000 лв./тридесет хиляди лева/, представляващи обезщетение за причинените на наследодателя им за периода от 07.10.2022г. до 16.01.2023г. неимуществени вреди - болки и страдания от смъртта на съпругата му И. К. П., ЕГН *****, починала вследствие ПТП, настъпило на 07.10.2022г., ведно със законната лихва върху сумата, считано от 29.12.2022г - датата на предявяване на застрахователна претенция пред ответника от наследодателя на ищците, до окончателното изплащане на обезщетението, както и направените по делото разноски.

Молят да бъде осъден ответникът да заплати на ищците направените по делото разноски за адвокатско възнаграждение.

На основание чл.127 ал.4 ГПК посочват следните банкови сметки за плащане на дължимите суми от ответника в полза и на ищците по делото: **, с титуляр Р. И. И.; **, с титуляр В. И. П..

Постъпил е **отговор на исковата молба**, с който ответникът счита, че предявените искове са недопустими. Видно от исковата молба се претендират неимуществени вреди, представляващи болки и страдания, претърпени от различно от ищците лице. От една страна правото да получи обезщетение за претърпени неимуществени вреди е строго лично непрехвърлимо право. Както Кодекса на застраховането, така и останалата нормативна уредба не предвиждат възможността за наследяване на правото да се претендират претърпени от наследодателя приживе неимуществени вреди. Съгласно чл. 26, ал. 2 ГПК, „Освен в предвидените от закон случаи, никой не може да предявява от свое име чужди права пред съд.“ От редакцията на разпоредбата следва, че процесуалната субституция е допустима единствено в изрично посочените в закона случаи, към които настоящият не спада. Счита, че нормата е императивна и по отношение на нея е недопустимо разширително тълкуване. Съгласно чл.125 ГПК, от друга страна искът се счита предявен с

постъпването на исковата молба в съда, съответно именно от този момент пострадалият може да бъде заместен в процеса от наследниците си. В процесния случай И. П. - за чиито неимуществени вреди се претендира с исковата молба - е починал повече от две години преди завеждането ѝ, т.е. не се касае за заместване на страна в процеса от наследниците ѝ, а за недопустима процесуална субституция по смисъла на чл. 26 ГПК.

В горния смисъл е трайната практика на ВКС, като сочи практика - Решение № 1528 от 20.06.1972 г. по гр. д. № 567/1972 г. на I ГО, на ВС, съгласно което: „Наследниците на пострадалия от непозволено увреждане не могат да предявяват иск за обезщетяване на неимуществените вреди, претърпени от техния наследодател, тъй като този иск е личен“;

Решение № 2732 от 20.12.1975 г. по гр. д. № 1487/1975 г. на ВС, съгласно което: „Личният характер на претърпяването на неимуществените вреди ги изключва от наследимостта и поради това изключва и възможността на наследниците да търсят обезщетение за тях в това си качество. Наследниците не изпитват болките на наследодателя си и няма какво на тях да се поправя, няма за какво да бъдат обезщетявани. Обезщетяването се дължи на този, на когото са причинени вредите, съобразно чл. 45 ЗЗД“.

Посочва, че когато бъде предявен иск от самия неимуществено увреден и бъде поискана от него определена парична сума като обезщетение, с упражняване на своето право на иск по чл. 45 ЗЗД той създава имуществен ефект от неимуществените си вреди и това право, имащо вече материален израз, може да бъде предмет на права за наследниците. Те могат да наследят полученото от наследодателя обезщетение, щом то е в наличност, или да получат вече присъдени суми, макар преди изплащането им наследодателят им да е починал. Те могат да продължат самото производство по присъждането на сумите за обезщетение, съобразно разпоредбите на чл.120 ГПК, защото осъществяват материализираните вече претенции на наследодателя, които материални права ще ги ползват и се наследяват. Наследниците нямат свое право на иск по чл.45 ЗЗД за неимуществените вреди на своя наследодател, защото непредявена от наследодателя им негова лична претенция за поправяне на негови неимуществени вреди не им оставя имуществен ефект за наследяване.

Посочва, че активната легитимация трябва да съществува на общо основание, а тя в процесния случай не може да бъде в лицето на наследниците. Легитимиран за предявяване иск за обезщетяване на неимуществени вреди е единствено самият увреден. Наследниците само могат да продължат предявения вече иск. Нов иск те не могат да предявяват - Определение № 169 от 31.03.2009 г. по ч.т.д. № 11/2009 г. на ВКС, ТК, I Т.О.: „Правната теория и съдебна практика са последователни в разбирането, че правото на обезщетение на неимуществени вреди е лично право и затова не се наследява. Ако приживе пострадалия е предявил иск за обезщетение на неимуществените вреди, процесът може да бъде продължен от неговите

наследници. Ако, обаче, приживе не го е предявил, наследниците могат да претендират обезщетение само за собствените си болки и страдания, а не и за тези на непосредствено увредения. Правото на иск е средство за защита на материалното право чрез разрешаване на гражданскоправния спор със сила на пресъдено нещо. Процесуалната легитимация на страната обаче е условие да съществува правото на иск в полза на определено лице. След като правото на обезщетение за неимуществени вреди е лично право и не се наследява, наследникът не притежава процесуалната легитимация да предявява чужди права по исков ред. Затова без значение за надлежното упражняване на правото на иск от наследника е отправената претенция от наследодателя към причинителя на вредата, респ. застрахователя, при който е застрахована гражданската му отговорност. Не може да обоснове извод за значението на разрешението от съда процесуален въпрос по делото за точното прилагане на закона и за развитието на правото фактическият състав, от който търпи вреди увредената Т. Т. Водещо в случая е съдържанието на правото на наследодателката на ищцата, като лично и не наследимо право."

- С същия смисъл са още Определение № 455/17.05.1993 г. по гр. д. № 1810/1992 г. на ВС, IV г. о., Определение № 290/12.05.2021 г. по т. д. № 1982/2020 г. на ВКС, Т. 0., определение № 325/19.06.2015 г. по т. д. № 59/2015 г. на ВКС, II Т. 0., определение № 756/04.07.2017 г. по гр. д. № 929/2017 г. на ВКС, IV Г. 0., и Определение № 50844/03.11.2022 г. по гр. д. № 1442/22 на ШГ. 0. и други.

Счита, че процесният пътен инцидент и уврежданията при починалата И. П. не са настъпили по изключителна вина на водача на застрахованото в ЗАД „О.“ АД МПС.

Поддържа, че за ПТП е допринесла техническата неизправност и лошото състояние на процесния пътен участък.

Твърди, че вина за събитието има и водачът на МПС „Хонда Сивик“, който не се е движил възможно най-вдясно на пътното платно и видно от мотивите към присъдата по НОХД № 1352/23, ОС С., е управлявал същото с превишена скорост (57 км/ч при разрешени 40 км/ч], което е довело до голяма обща сила на удара и е допринесло в голяма степен за леталните увреждания. Поддържа още, че като е възприел изпреварващото го МПС, водачът на МПС „Хонда Сивик“ в нарушение на ЗДвП, е ускорил скоростта си и така е допринесъл за събитието.

Поддържа, че общото влошено здравословно състояние на П. също е допринесло значително за леталния резултат.

Твърди, че в конкретния случай в голяма степен за получените увреждания вина има и починалата, тъй като е пътувала в МПС без правилно поставен предпазен колан, поради което тялото ѝ свободно се е движело из купето и се удряло с голяма сила в елементите на интериора, в резултат на което е настъпил и вредоносния резултат.

В труда "Съдебна медицина" изд. "Сиела", 2009г., стр. 91 изр. 2 и 3,

написан от признатия за светило на българската съдебна медицина проф. д-р С.Р., е прогласено "С въвеждането на предпазните колани се наблюдава сходство в морфологията, локализацията и тежестта на уврежданията на водача и на пътника на предната седалка, тъй като при удара те са поставени практически при почти еднакви условия. Употребата на предпазните колани доведе до намаляване на травмите на водача и на пътника до него с 50-60%.". Твърди, че е налице обективна причинно-следствена връзка между поведението на покойната от една страна и настъпилите вреди, като същите произтичат по вид и степен и от собственото ѝ противоправно поведение. При правилно поставен предпазен колан вредите или не биха настъпили или щяха да бъдат в значително по-лека степен. Това се потвърждава и от обстоятелството, че водачът на МПС „Хонда Сивик" не е пострадал при ПТП.

Посочва, че приносът на пострадалата е основание за намаляване размера на застрахователното обезщетение на основание чл. 51, предл. 2 - ро от ЗЗД. В конкретния случай П. създава реална възможност за настъпване на вредоносния резултат, не е положила необходимата грижа за опазване на собственото си здраве и живот, което от своя страна е довело до посочените в исковата молба увреждания. Съгласно чл. 51, ал. 2 ЗЗД, както и съгласно трайно установената съдебна практика, при доказан принос (съпричиняване) на пострадалия, обезщетението се намалява, съразмерно с доказанния процент на съпричиняване. Съответно, в случай, че се докаже, че за определено събитие, вина имат повече от едно лице, то в този случай отговорността се разпределя между лицата на принципа на съвина.

Оспорва твърденията, че И.П. е търпял неимуществени вреди под формата на изживян стрес и душевни страдания в резултат на загубата на И. П.. Оспорва приживе между тях да са били налице отношения на близост, които да обуславят твърдените вреди. Формалната съпружеска връзка между И.П. и починалата сама по себе си не е основание или самостоятелна предпоставка за присъждане на обезщетение, като твърди, че към датата на ПТП отношенията им са били на практика прекъснати. По делото няма данни П. и покойната да са живеели в едно домакинство, да са полагали взаимни грижи един към друг или да са разчитали финансово един на друг. Особено показателно за липсата на топли отношения и задружност е обстоятелството, че в деня на събитието, в който по данни в исковата молба И. П. се е прибираща у дома си след посещение в болницата, съпругът ѝ не я е придружавал. Няма данни за силна привързаност между покойните И. и И. П.. Няма данни събитието да е дало тежко отражение на психо-емоционалното или здравословното състояние на И.П., като той не е провеждал консултация с психолог или психиатър за справяне със случилото се и не са налице данни здравословното му състояние да се е влошило рязко. По повод смъртта на г-н П. три месеца след събитието, отбелязва, че към тази дата той е бил на 81 /осемдесет и една години/, която възраст надхвърля значително нормалната продължителност на човешкия живот, особено при мъжете за тази част на страната. Счита, че от самия факт, че е починал три месеца след събитието не

може да се изведе дали това е станало от мъка или много по-вероятно - е следствие на голямата му възраст или други причини.

Счита, че искът в пълния му предявен размер е неоснователен, необоснован и не е подкрепен с доказателства, както и че е прекомерно завишени по размер. Намира размера на исковите, предявени по чл. 432, ал.1 от Кодекса за застраховането във връзка с чл. 45 и чл. 86 от Закона за задълженията и договорите, за неоснователно завишени и прекомерени, както и в противоречие с принципа за справедливост, прогласен в чл. 52 ЗЗД по изложените по-горе съображения.

Твърди, че не се доказва И.П. да е търпял болки и страдания, които да обосновават търсеното обезщетение, в размер на по 30 000 лева. Счита размера на исковите, предявени по Кодекса на застраховането за прекомерни, както и в противоречие с принципа за справедливост, прогласен в чл. 52 от ЗЗД, предвид наличието на съпричиняване на вредоносния резултат от страна на починалата, настъпило като резултат от нарушение на вменените ѝ по смисъла на ЗДвП задължения. На основание чл. 51, ал. 2 от ЗЗД, счита, че размерът на обезщетението следва да бъде намален, съобразно приноса на пострадалата. Посочва, че съгласно съдебната практика, обективното съпричиняване е достатъчно за намаляване на обезщетението (в този смисъл е Определение №739 от 14.06.2011 г. на ВКС по гр. д. № 1553/2010 г., III г. о., ГК, докладчик председателят Таня Митова). Обезщетението за вреди от непозволено увреждане се намалява, ако и самият пострадал е допринесъл за тяхното настъпване.

Посочва, че предвид възрастта на ищеца и починалата, социално-икономическото положение на страната и направеното възражение относно съпричиняване на вредоносния резултат, както и размера на минималната и средната работна заплата към момента на смъртта, счита, че предявеният размер на исковите е неоснователно завишен. Счита, че обезщетението за претърпени неимуществени вреди не трябва да води до неоснователното обогатяване на пострадалия, а да отговаря на действително претърпените от него вреди. В този смисъл поддържа, че настъпилото процесно събитие не бива да се превръща в повод за материалното замогване на ищите, а последните да бъдат обезщетени в границите на претърпените от тях вреди.

Оспорва претенцията по акцесорния иск за лихва, както и размера на претендираните лихви и началния момент, от който същите се претендират, по аргумент за неоснователност на главния иск. Съгласно трайната съдебна практика, застрахователят изпада в забава от датата на уведомяване и изтичане на определения в чл.496, ал. 1 от КЗ срок за произнасяне по предявената претенция. (В този смисъл са следните решения: Решение № 7289 от 22.11.2018 г. на СГС по гр. д. № 497/2018г.; Решение № 6145 от 16.08.2019 г. на СГС по гр. д. № 12149/2017 г.; Решение № 2686 от 12.04.2019 г. на СГС по гр. д. № 2016/2017 г.; Решение № 3474 от 15.05.2019 г. на СГС по гр. д. № 952/2018 г.; Решение № 8698 от 18.12.2019 г. на СГС по гр. д. № 9140/2018 г.;

Решение № 128 от 4.02.2020 г. на ВКС по т. д. № 2466/2018г., I т.

На отделно основание, счита иска по акцесорния иск за неоснователен, от момента от който се претендират лихви за забава, тъй като ЗАД „О.“ АД не е изпаднало в забава и не дължи лихва върху претенцията. Моли съдът да има предвид, че отговорността на застрахователя е договорна, а не деликтна. И.П. не е сезирал ответника с претенция за изплащане на обезщетение по чл. 380 КЗ. Съгласно чл. 380, ал.3 КЗ, непредставянето на данни за банковата сметка от страна на пострадало/увредено лице има последиците на забава на кредитора по отношение на плащането, като застрахователят не дължи лихва.

Възразява срещу направеното доказателствено искане за допускане на двама свидетели, с чиито показания се цели установяване на претърпените болки и страдания от загубата на И. П.. Счита, че това обстоятелство е субективно за всеки отделен индивид и не е възможно трето лице да определи дали същият е изпитвал болки и страдания.

С допълнителната искова молба ищците изцяло поддържат всички обстоятелства, изложени в предявената искова молба, ведно с всички доказателствени искания.

Оспорват всички възражения и фактически твърдения в отговора, като конкретното им становище по тях е следното:

Възражението за недопустимост на исковете претенции считат за неоснователно и необосновано.

Излагат, че по въпроса за допустимостта на прекия иск по КЗ, предявен от наследниците на увредено лице, починало преди завеждане на делото, но след предявяване на претенция на това лице пред съответния застраховател и/или пред ГФ по реда на КЗ, е налице актуална съдебна практика на Върховния касационен съд на РБ, обективирана в Решение №60170 от 13.05.2022г. по т. д. № 1435/2020г. 2 - ро търг. отд. С цитираното решение съдът е възприел, че когато приживе пострадалият е предявил пред застрахователя претенция за заплащане на обезщетение за неимуществени вреди, вече упражненото от него право на обезщетение се наследява от наследниците му, които при отказ на застрахователя могат да го предявят с иск по КЗ.

Посочват, че възникването на право на обезщетение за неимуществени вреди не е обусловено от предявяването му по исков ред или от признаването му със съдебен акт. Наследството представлява съвкупност от имуществените права и задължения на наследодателя. Дали се търпят неимуществени вреди поради болки и страдания зависи от личната преценка на пострадалия, който трябва да има съзнание за настъпването на такива и да афишира тази своя воля, като упражни правото си на обезщетение пред задълженото лице. Поради това, с оглед личния характер на посоченото право, ако пострадалият не е обявил волята си, че търпи неимуществени вреди в резултат на болки и страдания и не е обективирал личната си преценка, че желае да упражни правото си на обезщетение за тези вреди, наследниците му не могат да

наследят това право и да го упражнят вместо него. Ако приживе пострадалият е предявил иск за обезщетение за неимуществени вреди, при неговата смърт исковият процес следва да продължи с участието на наследниците му, тъй като в този случай предмет на делото не е защита на строго лични права /напр. право на възстановяване на работа, на промяна на име и т.н./. Правото на обезщетение за неимуществени вреди се наследява и ако приживе пострадалият отправи извънсъдебно искане да му бъде заплатено такова обезщетение от задълженото за това лице. В този случай пострадалият е афиширал пред длъжника личната си преценка, че е претърпял болки и страдания и е упражнил правото си на обезщетение за неимуществени вреди. Доколкото това право има паричен еквивалент, с който се съизмерява обезщетението, веднъж упражнено чрез заявената от пострадалия воля да бъде обезщетен за търпените неимуществени вреди, то може да бъде наследено. Поради това е без значение дали правото на обезщетение за неимуществени вреди е било упражнено по исков ред или извънсъдебно - с отправено до застрахователя искане за заплащане на обезщетение, както е в настоящия случай, тъй като последиците от предявяването на иск са свързани с възникване на процесуално правоотношение и възможността за настъпване на правоприемство в него, но не и с възникването и упражняването на правото на обезщетение. В този смисъл, наследяване на правото на обезщетение за неимуществени вреди следва да се приложи и при наличие на претенция, отправена до застрахователя. /В същия смисъл е и Решение № № 430/ 29.11.2024 г. по в.т.д. № 444/ 2024г. по описа на Апелативен съд - Пловдив/

Предвид изложеното, молят съдът да остави без уважение възражението за недопустимост на предявените искове като неоснователно и необосновано.

Оспорват твърденията на ответника, че процесният пътен инцидент и уврежданията на починалата И. П. не били настъпили по изключителна вина на водача на застрахованото в ЗАД „О.“ АД МПС.

Излагат, че както е посочено в исковата молба, водачът на лек автомобил „Мерцедес Ц220“, рег. №*** Г. М. К., с ЕГН: ***** е признат за виновен в извършване на процесното деяние /престъпление по чл. 343, ал. 4, във вр. с ал. 1, б. „б“, пр. 1, вр. с ал. 1, вр. с чл. 342, ал. 1, пр. 3, вр. с чл. 2, ал. 2 от НК и чл. 58а, ал. 1, вр. с чл. 54 от НК/ с влязла в сила Присъда № 3/23.01.2024г., постановена по НОХД №1352/2023г. по описа на Окръжен съд - С.. Съгласно императивната разпоредба на чл. 300 от ГПК, влязлата в сила присъда на наказателния съд е задължителна за гражданския съд, който разглежда гражданските последици от деянието, относно това дали е извършено деянието, неговата противоправност и виновността на дееца. В този смисъл, безспорно установено е, че изключителната вина за настъпване на процесното ПТП е именно на водача на застрахования при ответното дружество автомобил. Отделно от това, неотнормено към спора е поведението на управлявалия лек автомобил „Хонда“, с рег. № ***, тъй като пострадалата е била пътник в този автомобил, а не негов водач. Освен това, водачът на „Хонда“ не е имал техническа възможност да предотврати процесния пътен

инцидент, движил се е в попятната си лента, не е променял посоката си на движение и е управлявал МПС - то със съобразена за пътния участък скорост.

Оспорват твърденията на ответника, че влошеното здравословно състояние на пострадалата е допринесло значително за леталния ѝ изход. Посочват, че не е налице причинно - следствена връзка между заболяванията на починалата и нейната смърт. И. П. е страдала от двустранна коксартроза, двустранна вродена луксация на тазобедрената става, остеопороза, хроничен цистит. Тези нейни увреждания са обхващали ставите на долните ѝ крайници, а получените тежки травми от ПТП, причинили смъртта ѝ са били коремна, гръдна, гръбначно - мозъчна и не са имали никаква връзка със заболяванията на пострадалата.

Излагат, че неоснователно и необосновано е направеното възражение за съпричиняване на вредоносния резултат от страна на загиналата. Неверни и голословни са твърденията на ответника за допуснати нарушения от нейна страна на правилата за движение.

Молят съдът да има предвид, че при осъществилия се механизъм на конкретното пътнотранспортно произшествие, ползването или не на обезопасителен колан от страна на пострадалата И. К. П. не предопределя настъпването на вредоносния за нея резултат, а именно - леталния ѝ изход.

Посочват, че съпругата на наследодателя на ищците, не е оцеляла и е нямала никакъв шанс да оцелее, предвид получените тежки травми вследствие процесното произшествие. Настъпването на нейната смърт е било неизбежно и неминуемо. Животът ѝ е бил спасяем. Това е така, тъй като автомобилът, в който е пътувала, вследствие на удара е получил характерна масивна деформация, локализирана отпред и отдясно /в зоната, където е била пострадалата/. „Хондата" е била със смачкана /изцяло деформирана/ предна дясна част, с изкривен таван отпред и отдясно, счупено предно стъкло. Предната дясна врата е била също силно деформирана. Налице е било проникване във вътрешността на автомобила, довело до силно ограничаване и намаляване обема на купето от страна на пътничката И. П.. Седалката ѝ буквално била пометена и изместена назад към задните седалки. Всъщност, най - голямото проникване и намаляване обема на купето е било именно от страната, където е пътувала загиналата, поради което тя е получила изключително тежки травматични увреждания, несъвместими с живота и е починала непосредствено след произшествието. Действително, водачът на „Хондата" - Е. И.ов не е получил тежки увреждания, но от лявата предна страна където е пътувал той, купето на автомобила не е било толкова деформирано, както от дясната и не е имало проникване и намаляване на обема му. При това положение, не му е било трудно да излезе от МПС - то и да потърси помощ.

Посочват, че ползването или не на обезопасителен колан от страна на пострадалата И. П. при конкретното ПТП, не е предопределяло и не е обуславяло нейната смърт. Тя е била непредотвратима. В този смисъл, в

случая не е налице пряка и еднозначна причинно - следствена връзка между непоставянето на колана и настъпилия вредоносен резултат - смъртта на И. П.. Налице е трайна и константна съдебна практика, според която приносът не може да бъде зачетен, ако е само предполагаем /вероятен/. При липса на доказан принос на пострадалото лице и то при условие на пълно и главно доказване, приложението на чл.51 ал.2 ЗЗД е недопустимо /в този смисъл Решение № 71/14.07.2016г. по т.дело № 1241/2015г. по описа на ВКС, I т.о.; Решение № 98/29.06.2016г. по т.д. № 1499/2015г. ВКС, I т.о./

Отделно от горното, молят съдът да има предвид, че физическото и здравословно състояние на пострадалата към момента на ПТП, не ѝ е позволявало да ползва обезопасителен колан при пътуване. Страдала е от тежки увреждания на ставите - двустранна коксартроза в тежка степен, двустранна луксация на тазобедрените стави, остеопороза, хроничен цистит с наличие на кръв в урината - състояния при които поставянето на обезопасителен колан е било невъзможно и опасно за здравето ѝ.

В този смисъл посочват, че възражението за съпричиняване на вредоносния резултат е неоснователно и необосновано.

Излагат, че ответникът оспорва вида, характера, обема и интензитета на претърпените от наследодателя на ищците болки и страдания от загубата на неговата съпруга, установената между тях близка, продължителна и трайна емоционална и духовна връзка, полаганите взаимни грижи, топлите и хармонични съпружески отношения, връзката между смъртта на И.П. и тази на съпругата му, без да излага сериозни и обосновани доводи за това.

Заявяват, че поддържат изцяло всички описани в исковата молба болки и страдания, претърпени от наследодателя на ищците от загубата на съпругата му. Неимуществените вреди, причинени на И.П.П. са душевно - емоционални, много интензивни и значителни по обем. Както са посочили в исковата молба, бащата на ищците и тяхната майка са били в брачно съжителство петдесет и една години - от 1971 година до 2022г., връзката им е била много силна и изпълнена с обич, доверие, взаимно уважение, разчитали един на друг, сами се грижили за двете си дъщери, стремели се да им осигурят всичко необходимо, да ги изучат, да им помагат, да са близо до тях, всички трудности, радости и успехи понасяли заедно. Животът им преминал един до друг, един с друг. Никога между тях нямало спорове и противоречия. Твърдят, че И. П. не могъл да приеме внезапна, преждевременна и неочаквана смърт на съпругата си. Бил съкрушен, сломен, поразен, съсипан, паднал духом, отчаял се, обезкуражил се, бил измъчен и унил, буквално рухнал, загубил смисъл в живота. Тежката загуба била непреодолима за него. Изпитвал огромна празнина, пропаст, бездна, усещал несигурност и безпокойство. Самотата го сринала и унищожила емоционално и психически. Не желал да продължи да живее без съпругата си и сърцето му не издържало този огромен товар. Бащата на ищците починал на 16.01.2023г. - само три месеца след смъртта на тяхната майка.

В този смисъл посочват, че възраженията на ответното дружество са неоснователни и необосновани.

Излагат, че ответникът оспорва исковите им претенции като прекомерни и несъобразени със законовите критерии за справедливост, без да излага сериозни и обосновани доводи за това.

Заявяват, че исковите им претенции не са завишени по размер и са съобразени с критериите на справедливост по чл.52 от ЗЗД. Поддържат изцяло всички описани в исковата молба болки и страдания, претърпени от наследодателя на ищите от загубата на неговата съпруга.

Молят съда да има предвид, че отговорността на застрахователя е функционално обусловена от отговорността на делинквента. Съгласно чл.429, ал.3, изр. 2-ро КЗ вр. чл.493, ал.1, т.5 и чл.429, ал.2, т.2 КЗ, застрахователят дължи на увреденото лице лихвите за забавата на застрахования по застраховка „Гражданска отговорност“, считано от по-ранната дата на уведомяване на застрахователя за настъпване на застрахователното събитие от застрахования делинквент или от увреденото лице, вкл. чрез предявяване от последното на застрахователна претенция. /в този смисъл Решение №167/30.01.2020 по дело №2273/2018 на ВКС, ТК, II т.о. Решение № 128 от 04.02.2020г. по т.д. №2466/2018г. на ВКС, ТК, I т.о./

Излагат, че застрахователното дружество дължи законна лихва върху претендираните суми от 29.12.2022г. - датата на получаване на застрахователната претенция по чл.380 КЗ до окончателното изплащане на сумите.

Твърдят, че неверни са твърденията на ответника, че отправената от наследодателя на ищите до застрахователя застрахователна претенция не съдържа данни за банковите му сметка. В застрахователната претенция е посочена банковата сметка на И.П.П. и е приложена справка за нея, издадена от съответната банка.

С отговора на допълнителната искова молба ответникът поддържа отговора на исковата молба и всички направени в него възражения, за което е ангажирал доказателства.

Поддържа възраженията си за недопустимост на исковата претенция. Съдебната практика еднозначно в множество решения приема, че правото да се претендира обезщетение за претърпени неимуществени вреди е лично, непрехвърлимо и ненаследимо право и е недопустимо наследниците да претендират неимуществени вреди, претърпени от техния наследодател, ако същият не е завел приживе претенцията си по съдебен ред (Решение №1528 от 20.06.1972 г. по гр. д. № 567/1972 г. на I ГО, на ВС; Решение №2732 от 20.12.1975 г. по гр. д. № 1487/1975 г. на ВС, Определение №169 от 31.03.2009 г. по ч.т.д. №11/2009 г. на ВКС, ТК, I Т.О.; Определение №455/17.05.1993 г. по гр. д. № 1810/1992 г. на ВС, IV г. о., Определение №290/12.05.2021 г. по т. д. № 1982/2020 г. на ВКС, IT. 0., определение №325/19.06.2015 г. по т. д. № 59/2015 г. на ВКС, II Т. 0., определение №756/04.07.2017 г. по гр. д. № 929/2017 г. на

ВКС, IV Г. 0., и Определение № 50844/03.11.2022 г. по гр. д. № 1442/22 на III Г. 0. и т.н.). Цитираното в допълнителната искова молба един брой решение на ВКС не отменя цитираната трайна съдебна практика. Съгласно същата е допустимо единствено наследниците да встъпят в делото по вече предявен по съдебен ред иск за обезщетение за претърпени неимуществени вреди. Правото им да встъпят в процеса обаче е ограничено - до първоначално предявения от починалия размер, поради строго личния характер на иска за неимуществени вреди. По тази причина конституираните ищци в качеството им на наследници не могат да увеличават претенцията на първоначалния ищец - в този смисъл Определение № 1647 от 7.07.2020 г. на САС по в. ч. гр. д. № 1405/2020 г.

Заявява, че тъй като претенцията за неимуществени вреди е строго лична и предявяването ѝ е резултат на преценка на самия увреден, тя може само да бъде продължена от наследниците единствено по силата на законово процесуално правоприемство, в хипотезата, когато при висящност на процеса ищецът е починал. Приживе, наследодателят е дал своята оценка за паричния еквивалент на търпените от него вреди, като е недопустимо наследниците му да дават оценка на чужди търпени болки и страдания.

Излага, че правната теория и съдебна практика (определение №455/17.05.1993 г. по гр. д. № 1810/1992 г. на ВС, IVГ. 0., определение №290/12.05.2021 г. по т. д. №1982/2020 г. на ВКС, I Т. 0., определение №169/31.03.2009 г. по ч. т. д. № 11/2009 г. на ВКС, I Т. 0., определение №325/19.06.2015 г. по т. д. № 59/2015 г. на ВКС, II Т. 0., определение №756/04.07.2017 г. по гр. д. № 929/2017 г. на ВКС, IV Г. 0., определение №50844/03.11.2022 г. по гр. д. № 1442/22 на III Г. 0. и други) са последователни в разбирането, че претенцията за обезщетение на неимуществени вреди е строго лична по своя характер, че ако приживе пострадалият е предявил такъв иск процесът може да бъде продължен от неговите наследници; съответно: ако приживе не го е предявил, наследниците могат да претендират обезщетение само за собствените си болки и страдания, а не и за тези на непосредствено увредения.

При смърт на ищеца след завеждане на исковата молба, процесът може да бъде продължен от неговите наследници по силата на законното процесуално правоприемство, но само в рамките на вече заявеното спорно право - очертано със страни, предмет и размер, без да може да бъде изменяно по размер и страни. Искът за обезвреда на засегнатите нематериални блага - болки, страдания, неудобства и др., произтекли от непозволено увреждане е строго личен, защото е свързан пряко със субективните преживявания на пострадалия, който именно е търпял болките, страданията и неудобствата. Затова процесуалните правоприемници на ищеца по чл.227 ГПК по такъв иск са обвързани с положението на процеса към момента на възникване на правоприемството, включително със страните и размера на заявената претенция. Те встъпват в границите на упражненото вече от първоначалния ищец, а не и на възможното, но неупражнено право на иск, поради което последващото му изменение от тях при условията на чл. 214, ал. 1 ГПК е

недопустимо.

Предвид изложеното, поддържа становището си, че предявените искове са недопустими. Излага, че следва да се има предвид и обстоятелството, че при завеждане на извънсъдебната си претенция И.П. не е посочил конкретна сума, на която оценява страданията си и която претендира. С други думи приживе той не е определил на каква сума оценява претърпените от него болки и страдания. С оглед на това, счита, че дори да се следва логиката на ищците в допълнителната искова молба и да се приравни завеждането на претенция пред застраховател на образуване на дело, в което ищците биха встъпили, то сумата в която те могат да встъпят е 0 лева, поради липсата на посочване на направена оценка и конкретно цифрово изражение на претърпените приживе от покойния болки и страдания.

Предвид изложеното, моли съдът да върне исковата молба като недопустима.

Поддържа изведеното в отговора на исковата молба възражение за липса на изключителна вина на Г. К..

Счита, че в наказателното производство не е изследвано дали водачът на „Хонда Сивик“ е допринесъл с поведението си за настъпване на ПТП. Категорично твърди, че като не е управлявал МПС възможно най-дясно на платното за движение, водачът Е. И.ов е възпрепятствал възможността двете МПС да се разминат безопасно, като така е допринесъл за настъпване на процесното събитие. Управлението на същото с превишена скорост (57 км/ч при разрешени 40 км/ч), е довело до по-голяма обща сила на удара и също е допринесло в голяма степен за леталните увреждания. Не на последно място поддържа становището си, че водачът И.ов, след като е възприел мА.рата на г-н К., в нарушение на чл. 42 ал. 3 ЗДвП е ускорил скоростта си и така е направил безопасното завършване на изпреварването невъзможно.

Поддържа възраженията си, че е налице значителен принос от страна на покойната за настъпване на леталния резултат. От една страна нейното крайно влошено здравословно състояние значително е допринесло за фаталния край. От друга страна уврежданията, несъвместими с живота, при покойната И. П. са настъпили поради липсата на правилно поставен предпазен колан от нейна страна, което е позволило тялото ѝ свободно да се движи из купето и да се удря с голяма сила в елементите на интериора. Възраженията в допълнителния отговор, че такива биха настъпили и при наличието на поставен колан са неоснователни. Посочва, че цитираните в допълнителната искова молба съпътстващи заболявания не са причина И. да не може да използва предпазен колан (коксартрозата - изкривяване в тазобедрените стави), остеопорозата (намалена плътност на костите) и циститът не са състояния които да пречат на поставянето на предпазен колан или на сядането в МПС). Ако противното се установи и тя следвало да пътува легнала, същото означава, че при нея е бил необходим специализиран медицински транспорт. Предвид изложеното, счита, че като не е използвала такъв, И. П. е допринесла значително за

настъпване на уврежданията си и за леталния резултат.

Поддържа възраженията си, че покойният И.П. не е търпял неимуществени вреди под формата на изживян стрес и душевни страдания в резултат на загубата на И. П., като излага идентични доводи с изложените в първоначалния ОИМ.

Поддържа възражението си, че предявените искове са прекомерно завишени по размер и не отговарят на критериите за справедливост. Поддържа, че твърденията на ищците не са подкрепени с достатъчно доказателства. Счита, че обезщетението следва да се определи на базата на всички обстоятелства, включени в критерия за справедливост по смисъла на чл. 52 ЗЗД, в това число възрастта на наследодателя на ищците и покойната, социално-икономическото положение на страната, социалното и икономическо положение на И. и И. П., размера на минималната и средната работна заплата към момента на смъртта, времето през което реално не са били заедно и т.н. Поддържа, че същото следва да се намали по смисъла на чл. 51 ЗЗД с оглед на приноса на покойната за настъпване на вредоносния резултат.

Поддържа останалите си възражения, направени в отговора на исковата молба, в това число възраженията по отношение на иска за лихва.

Съдът като обсъди събраните по делото доказателства поотделно и в тяхната съвкупност и като взе предвид становищата и доводите на страните намира за установено следното:

Безспорно е установено, че на 07.10.2022г. около 13,35 часа на път III - 5081 километър 14 + 300 между село Р., община Г. и град Г., с посока на движение - град Г. /от запад на изток/ е възникнало ПТП, причинено от Г. М. К., с ЕГН: *****, като водач на МПС - лек автомобил „Мерцедес Ц220“, рег. №***, както следва: движейки се по път III - 5081 по посока от село Р., община Г. към град Г. /от запад на изток/, в дясна пътна лента, на прав пътен участък предприел изпреварване с несъобразена скорост, като не спазил необходимата дистанция, в резултат на което блъснал движещия се пред него в същата пътна лента лек автомобил „Хонда“, с рег. № *** и реализирал пътнотранспортно произшествие. Вследствие на произшествието, пътуващата в лек автомобил „Хонда“ на предна дясна седалка - И. П. получила тежки травматични увреждания несъвместими с живота, поради което починала в автомобила, непосредствено след катастрофата, а пътуващата на задната лява седалка в същия автомобил - Р. И. И., получила тежка травма, изразяваща се в изкълчване на дясна тазобедрена ставна област, причинило трайно затруднение в движението на долен десен крайник за срок по - дълъг от тридесет дни.

С Присъда №3/23.01.2024г., постановена по НОХД № 1352/2023г. по описа на Окръжен съд - С., подсъдимия Г. М. К. е признат за виновен в това, че на 07.10.2022 г. , на път III-5081 км. 14+300, общ. Г., обл. С., при управление

на моторно превозно средство – лек автомобил марка “Мерцедес“, модел „Ц 220“, рег.№ ***, нарушил правилата за движение, визирани в Закона за движението по пътищата (ЗДвП) – чл.42, ал.1, т.2 от ЗДвП – „Водач, който ще предприеме изпреварване, е длъжен след като е подал сигнал, да се убеди, че има ... свободен път на разстояние, достатъчно за изпреварване, и че може да заеме място в пътната лента пред изпреварваното пътно превозно средство, без да го принуждава да намалява скоростта или да изменя посоката на движение”, и чл.42, ал.2, т.1 от ЗДвП – „Водач, който изпреварва, е длъжен по време на изпреварването да осигури достатъчно странично разстояние между своето и изпреварваното пътно превозно средство”, като по непредпазливост причинил смъртта на И. К. П. и средна телесна повреда на Р. И. И. и го осъдил на три години „лишаване от свобода” ,

Не е спорно, че към датата на ПТП – то, за лек автомобил „Мерцедес Ц220”, рег. №***, е била налице валидно сключена задължителна застраховка „Гражданска отговорност” при ответното застрахователно дружество “З.“ АД за периода от 21.06.2022г. до 05.01.2023г.

На 23.12.2022г. наследодателят на ищците И.П.П. е предявил писмена застрахователна претенция по задължителна застраховка „Гражданска отговорност” на автомобилистите към която е приложил всички документи, с които е разполагал за настъпилото ПТП, включително съставения Констативен протокол за ПТП с пострадали лица №16 с вх. № нн7р - 16667 - 18.11.2022г.

С Уведомление изх. № 99-141/09.01.2023г. дружеството е поискало допълнителни документи от наказателното производство, които към тази дата не са били изготвени от компетентните органи и увреденото лице е било в невъзможност да ги представи.

Видно от представените удостоверения за наследници, ищците са наследници по закон на И.П.П. – негови дъщери, а починалата при ПТП И. П. е тяхна майка. На 16.01.2023г. И.П.П. е починал.

От заключението на автотехническата експертиза се установява следното:

Платното за движение в района на ПТП е двупосочно, с по една пътна лента за движение във всяка посока. Пътните ленти са разделени с пътна маркировка М1 „Единична непрекъсната линия“. За посоката на движение на автомобилите, на около 700 м западно от ориентира (преди левия завой) има поставен пътен знак В26 „Забранено е движение със скорост, по-висока от означената“ - 40 км/ч с допълнителна табела Т2 „Дължина на участъка- 2000 м.

ПТП е настъпило на прав участък, след ляв завой на пътя по посока на движение на автомобилите.

В протокола за оглед на местопроизшествието не е описан наклон на пътя в района на ПТП.

Към момента на възникване на ПТП, платното за движение в района на

ПТП е било сухо, без дупки, неравности, натрупвания на вода или други препятствия (като разпилян чакъл, камъни и т.н.).

Автомобил Мерцедес с рег. № ** е преминал годишен технически преглед на 21.06.2022 г. и подлежи на преглед до 21.06.2023г. включително. Към момента на възникване на произшествието, ГТП е бил валиден.

Няма данни по делото, към датата на възникване на произшествието - 07.10.2022 г., автомобилът да е бил технически неизправен.

Скоростта на автомобилите е определена в констативно-съобразителната част на заключението и е както следва:

Скоростта на движение на л.а. Мерцедес преди ПТП и към момента на удара с л.а. Хонда е била около 87 км/ч.

Скоростта на движение на л.а. Хонда преди ПТП и към момента на първия удар е била около 57 км/ч.

Скоростта на движение на л.а. Хонда към момента на втория удар в ствола на дървото е била около 37 км/ч.

В материалите, приложени по делото, както и в материалите по ДП №447 ЗМ 180/2022 г. по описа на РУ гр. Г. и НОХД № 1352/2023 г. по описа на ОС - С. няма данни водачът на л.а. Хонда да е ускорявал към момента, в който е бил изпреварван от водача на л.а. Мерцедес.

Водачът на л.а. Хонда е могъл да възприеме мА.рите на л.а. Мерцедес към момента на отклоняване на последния вляво, ако към този момент погледне в огледалото за обратно виждане или в лявото странично огледало.

Мястото на първия удар спрямо елементите на пътя се намира:

-По дължина на пътното платно - на около 21,50 м западно от линията на ориентира;

-По ширина на пътното платно - на около 2,65 м северно от южната граница на платното за движение.

Първият удар е настъпил с предните десни състави на л.а. Мерцедес в страничните предни състави на л.а. Хонда в областта на лявата врата (автомобилът е с две врати).

След този удар, л.а. Хонда е променил направлението си на движение надясно и е напуснал пътната лента, по която се е движил. Настъпил е втори удар в предната дясна част на л.а. Хонда в ствола на дърво.

Мястото на втория удар спрямо елементите на пътя се намира:

-По дължина на пътното платно - на линията на ориентира;

-По ширина на пътното платно - на около 2,00 м южно от южната граница на платното за движение.

Мястото на втория удар се намира извън платното за движение, южно от него.

Анализът на вида на деформациите по автомобилите определя, че

първоначалният контакт е настъпил с предна дясна част и предна дясна гума на л.а. Мерцедес в предната лява врата на л.а. Хонда, като гумата е оставила на вратата протривна следа, а предната дясна част е оставила надлъжни задирания по вратата. Последвало е протриване на предна дясна част на л.а. Мерцедес напред, по странична предна лява част на л.а. Хонда, поради по-голямата скорост на л.а. Мерцедес. Имало е контакт на предната дясна врата на л.а. Мерцедес, като дължината на контактната повърхност е 62 - 65 см със странична предна лява част на л.а. Хонда в областта на преден ляв калник.

Видно от експертизата, към момента на първия удар, л.а. Хонда е бил разположен в средата на пътната лента, успоредно на оста на пътя, като левите му състави са били на разстояние 0,95 м от разделителната ивица, а десните му състави - на разстояние 0,95 м от южната граница на платното за движение. Към момента на този удар, л.а. Мерцедес е бил насочен косо надясно под ъгъл 17° - 19° , като десните му състави са заемали южната пътна лента.

Ако се приеме пътна ситуация, при която непосредствено преди ПТП л.а. Хонда е разположен най-вдясно на платното за движение, при същото поведение на водача на л.а. Мерцедес, мястото на удара ще се намира по-напред и по-надясно спрямо посоката на движение на автомобилите, в посока на изток и в този смисъл, не е възможно автомобилите да се разминат безопасно.

Видно от подробно описаните разяснения на автоексперта, водачът на л.а. Хонда е нямал техническата възможност да реагира като намали скоростта на движение, както и да предприеме каквито и да било други действия, за да предотврати ПТП, тъй като времето за движение на л.а. Мерцедес от момента на навлизането му в южната лента, до момента на настъпване на удара е значително по-малко от времето за реакция на водача на л.а. Хонда. В този смисъл може да се направи изводът, че ПТП е непредотвратимо за водача на л.а. Хонда чрез намаляване на скоростта от момента, в който е видял, че л.а. Мерцедес се отклонява надясно.

Предпазният колан ограничава свободното движение на тялото, но при конкретния механизъм на ПТП, в резултат на получените силни деформации в предна дясна и предна дясна странична част на автомобила, както и навлизането на елементи в купето от страната на пътничката И. П., ако тя е ползвала обезопасителен колан, в нормална позиция на облегалката на предна дясна седалка (изправена в обичайно положение), тялото ѝ би било притиснато към седалката.

В материалите, приложени по делото, на стр. 2-ра в Мотивите за постановяване на Присъда № 3/23.01.2024 г. (стр.47 от делото) е записано, че на предната дясна седалка в автомобил Хонда е пътувала И. К. П., която била инвалид. Седалката била спусната назад, за да бъде по-удобно на пострадалата П., като в това положение нямало възможност да ѝ се постави предпазният колан.

При тези данни по делото не е спорно, че пострадалата при ПТП П. е

пътувала в л.а. без поставен предпазен колан.

Видно от експертизата, технически правилно е, преди да предприеме мА.рата „Изпреварване“, водачът на л.а. Мерцедес да се убеди, че няма забрана за нейното изпълнение.

Технически правилно е, водачът на л.а. Мерцедес, по време на изпреварването да осигури достатъчно странично разстояние между своя автомобил и л.а. Хонда.

Водачът на л.а. Мерцедес е предприел мА.рата „Изпреварване“ в зоната на непрекъсната разделителна линия между двете пътни ленти и при изпълнение на мА.рата не е осигурил необходимото безопасно странично разстояние до изпреварваното ППС - л.а. Хонда.

Изводите на експерта са категорични, че действията на водача на л.а. Мерцедес във връзка с предприетата мА.ра „Изпреварване“, както и в процеса на нейното изпълнение, са в пряка причинно - следствена връзка с възникналото ПТП.

Видно от експертизата, непосредствено преди ПТП водачът на л.а.Хонда е управлявал автомобила в своята пътна лента и не е предприемал каквато и да е мА.ра. Експертът е категоричен, че същият е нямал техническа възможност да предотврати действията на водача на л.а. Мерцедес във връзка с предприемането и изпълнението на мА.рата „Изпреварване“, т.е. е нямал техническа възможност да предотврати ПТП.

От заключението на съдебномедицинска експертиза се установява следното:

При извършената аутопсия върху трупа на И. К. П. не са описани характерни и специфични травматични увреждания, получени от поставен обезопасителен колан. В материалите, приложени по наказателното дело срещу виновния за ПТП водач - в мотивите на Присъда № 3/23.01.2024 г. е посочено:“... На предна дясна седалка в автомобила била пострадалата И. К. П., която била инвалид. Седалката била спусната назад, за да бъде по-удобно на пострадалата П., като в това положение нямало възможност да ѝ се сложи предпазен колан. ...“

Видно от експертизата, при извършената аутопсия върху трупа на П. са установени следните травматични увреждания:

Гръдна травма - счупване на ребра четвърто до десето ребра в дясно и шесто, седмо и осмо ребра в ляво, контузии на белите дробове с разкъсване на десния бял дроб; контузия на сърцето; излив на кръв в гръдната кухина;

Гръбначномозъчна травма - счупване на десети гръден прешлен с контузия на гръбначния мозък;

Коремна травма - разкъсване на слезката, с излив на кръв в коремната кухина;

Разкъсноконтузна рана в челната област на главата;
Отворено счупване на дясното бедро;
Кръвонасядане на дясната подбедрица;
Охлузвания на двете колене.

При удара на автомобил „Мерцедес“ с автомобил „Хонда“ и последващия удар в крайпътно дърво на автомобил „Хонда“ тялото на П. се е придвижило напред и надясно, под действие на инерционните сили. Тогава главата е контактувала с интериорни части на автомобила - предно стъкло, бордно табло и дясна врата.

Експертът е посочил, че предпазният колан има за цел да задържи тялото на пасажера на седалката при удар на МПС, при отхвърляне на тялото напред от инерционните сили. Коланът може да предотврати много лицевочерепни травми от удари на главата в предното панорамно стъкло и рамката над него; травми на гръдния кош - счупвания на кости при удари във волана, кормилото и/или в арматурното табло. Правилно поставеният обезопасителен колан има за цел да разпредели силите на внезапното забавяне на тялото. Той също предпазва пасажерите от тежки наранявания при преобръщане на автомобила, бедреният му клон задържа тялото и не позволява удар на главата в тавана на автомобила.

При правилно поставен обезопасителен колан в процесния случай, предвид деформациите на купето, главата на П. би контактувала с предна дясна колонка, а горната част на тялото на пострадалата с бордното с табло и биха се получили травматични увреждания в областта на главата и гръдния кош, които да доведат до смъртен изход.

От приложените медицински документи е видно, че П. е страдала от вродена луксация на тазобедрената става, изразена вторична коксартроза, остеопороза и компресионни фрактури на прешлени, исхемичен мозъчен инфаркт във вертебробазилна система м. 07. 2021 г. с горна лява монопареза 50%, артериална хипертония III стадий, сърдечно-мозъчна форма, хипертрофично сърце, диастолна дисфункция на лява камера, остър цистит, артрит с множествена локализация, обструктивна и рефлуксна нефропатия.

Експертизата е категорична, че описаните заболявания нямат отношение към получената травма и последващия смъртен изход.

В представените по делото медицински документи не са отразени медицински указания П. да не ползва предпазен колан. В случая се касае за жена в старческа възраст с множество заболявания, които предполагат невъзможност за придвижване на дълго разстояние в седнало положение.

Описаните заболявания, от които е страдала П., се явяват предпоставка тя да бъде транспортирана в легнало положение, при което е невъзможно правилно поставяне на обезопасителния колан.

При дехоспитализация /изписване от болнично заведение/ транспортирането на пациента се осигурява от самия него или близките му. В

епикриза от история на заболяването № 18127/23.09.2023 г. на Клиника по урология на УМБАЛ „Проф. д-р Стоян Киркович“ - АД на името на И. К. П., 74 год. няма изрични указания за използване на специализиран медицински транспорт.

С оглед установяване на спорните факти във връзка с механизма на ПТП по делото е разпитан свидетеля Г. М. К., който е осъден във връзка с процесното ПТП.

Свидетелят посочва, че пътувал за Г. и по време на пътуването настигнал автомобил, който се движил с много ниска скорост. Започнал да го изпреварва и в задната дясна част усетил тракване на автомобила му, при което навлязъл в лява канавка. Събудил се, излязъл от автомобила, тръгнал към другия автомобил да помогне с нещо. Бил в шок, уплашен, другият шофьор също бил излязъл от автомобила си. След това се върнал в автомобил си да си потърси телефона, да позвъни на 112. Участъкът бил с видимост, не помни с каква скорост е управлявал автомобила, обикновено се движел в ограничението и спазвал правилата.

Във връзка с претърпените неимуществени вреди от ищите са събрани гласни доказателства.

Свидетелката Д. Д. И.а посочва, че познава И. от 1987г., тъй като двете работели в Г., в отдел счетоводство и оттам се сприятелили. И. я запознала със съпруга си и дъщерите си и така двете семейства се сблизихи семейно и започнали да си ходят на гости. Според свидетелката, в техните отношения И. била водещата фигура, тя била по-решителна, самостоятелна, а И. бил по-несигурен и се допитвал до нея. Имали семейни традиции и били сплотено семейство. Всяка вечер, докато децата били в дома им, четиримата се събирали на вечеря, обсъждали как е минал денят им, били прекрасни родители. И. се грижела за възпитанието на децата, а И. я подкрепял. Няколко конфликти между тях, били много сплотени. И. взимала всички решения, а И. с удоволствие ги изпълнявал. Семейството първоначално живеело в общинско жилище, а след това в собствено. След като И. се пенсионира, си купили място и си построили къща.

Според свидетелката, И. се грижел за повечето работи, тъй като И. не била здрава физически, имала проблем със ставите, а след като един съсед я ритнал в таза, положението ѝ се влошило и започнала да се придвижва с бастун. След като здравето на И. се влошило, И. ходел всеки ден до къщата да обработва мястото. Свидетелката посочва, че И. искал пръв да напусне този свят и не е мислил, че тя ще си отиде първа. След смъртта на И., свидетелката видяла И., който бил брадясал, изоставен, отслабнал, съкрушен и все повтарял: „Аз трябваше да съм, не тя“. Затворил се, чувствал се безполезен, изоставен, искал да умре, бил отчаян, И. била всичко за него. Дъщерите му се опитали да му помогнат да преодолее това нещо, но той не искал да го преодолява, живял три месеца след смъртта на жена си.

Свидетелят В.А.В. посочва, че познава ишците от 1995 г., тъй като с неговата съпруга живеели от 1995г. над тях около 15 години. Дъщеря им В. била съученичка на брата на съпругата на свидетеля, а другата дъщеря Р. била приятелка и съученичка с неговата съпруга. Двете семейства общували почти всеки ден, събирали се по различни поводи за празнуване. Според свидетеля, И. и И. били много тихи, спокойни, сплотени, задружни, били хармонично семейство. И. бил по-несигурен човек, не можел да взема решения. И. била водеща, тя взимала решенията и нещата ставали по нейния начин. На И. не му тежало това, даже било удоволствие за него. Те били емоционално свързани, кротки, спокойни хора. Събирали се почти винаги всяка вечер, заедно с децата, обсъждали как е минал денят им, какви проблеми има за решаване. И. поддържала цялото домакинство, а средствата за семейството осигурявали и двамата. Свидетелят, виждал И. да се прибира и да ѝ дава парите от ТЕЦ-а, за да плати сметките. От момента, в който свидетелят ги познава, не знае да е имало период, в който да са били разделени, освен ако се е налагало някой да влезе в болницата. По-често се случвало И. да влезе в болницата и виждал И. да отива с колелото на свиждане. И. и И. живеели в собствено жилище, но преди това живеели в общинско жилище. Според свидетеля, те били толкова привързани, че И. губел ориентация, когато И. не била около него и не му дава съвети. И. се успокоявал, че като дойде края на живота им, той ще бъде първи.

Свидетелят посочва, че преди да почине И. бил много жизнен, младолик, разговарял с хората, бил весел. След ПТП – то, той се променил коренно, не бил същия, бил унил, небрежен, не комуникирал с хората, всеки ден ходел до гробищата. И. казал: „Това не трябваше да се случва“. Бил сломен от трагедията, отчаян и загубил смисъла на живота. И. починал към средата на януари, три месеца след смъртта на съпругата си, като според свидетеля, не могъл да понесе това, че е загубил съпругата си. Приживе, само когато някой бил в болница, са се разделяли дори пред блока винаги слизали двамата.

Съдът кредитира показанията на свидетелите. Същите са очевидци на обстоятелствата, за които свидетелстват и показанията им са непротиворечиви досежно сочените обстоятелства.

При така установеното от фактическа страна, съдът прави следните правни изводи:

За да се ангажира отговорността на застрахователя по [чл. 432, ал. 1 от КЗ](#), е необходимо към момента на увреждането да съществува валидно застрахователно правоотношение, породено от договор за застраховка "Гражданска отговорност" между прекия причинител на вредата и застрахователя, при спазване на изискванията на [чл. 380 КЗ](#).

Не е спорно, че към датата на ПТП – то, за лек автомобил „Мерцедес Ц220", рег. №***, е била налице валидно сключена задължителна застраховка „Гражданска отговорност" при ответното застрахователно дружество "З." АД

за периода от 21.06.2022г. до 05.01.2023г.

Ответното дружество излага доводи за недопустимост на предявените искиове.

Съдът намира, че в настоящия случай е спазена процедурата по чл.498, ал. 3, вр. чл. 496, вр. чл. 380 от КЗ, която предвижда специална допълнителна предпоставка за допустимост на преките искиове на пострадалите срещу застрахователите по застраховка "ГО" на виновните водачи, и изтичане на 3-месечен рекламационен срок от сезирането на застрахователите по реда на чл. 380 от КЗ за доброволно уреждане на отношенията между страните по повод заплащане на застрахователно обезщетение. Разпоредбата на чл. 498, ал. 3 от КЗ изрично обвързва допустимостта на преките искиове от наличието на започнала процедура по доброволно уреждане на отношенията между пострадалите при ПТП и застрахователите по задължителна застраховка "ГО на автомобилистите" на виновните водачи.

По делото не е спорно, че наследниците на починалата при процесното ПТП И. К. П. са И.П.П. – съпруг, Р. И. И. – дъщеря и В. И. П. – дъщеря.

Видно от удостоверение за наследници № 345/09.07.2024 г., И.П.П. е починал на 16.01.2023 г., като е оставил за наследници двете си дъщери Р. И. И. и В. И. П. – ищци по делото.

От представената по делото претенция за изплащане на неимуществени вреди се установява, че в изпълнение на изискването на чл.380 от КЗ, на 23.12.2022г., приживе наследодателят на ищците И.П.П. е предявил писмена застрахователна претенция по задължителна застраховка „Гражданска отговорност" на автомобилистите пред "З." АД за обезщетяване на неимуществените вреди от смъртта на съпругата му И. К. П. при процесното ПТП. Претенцията е получена от ответното дружество на 29.12.2023 г.

Съгласно трайната практиката на ВКС, обективирана и в решение № 60170/13.05.2022 г. по т. д. № 1435/2020 г. на ВКС, II т. о., когато приживе пострадалият е предявил пред застрахователя претенция за заплащане на обезщетение за неимуществени вреди, вече упражненото от него право на обезщетение се наследява от наследниците му, които при отказ на застрахователя могат да го предявят с иск по чл. 226 КЗ (отм.), респ. по чл. 432 от КЗ. Приема се, че в този случай пострадалият е афиширал пред длъжника личната си преценка, че е претърпял болки и страдания и е упражнил правото си на обезщетение за неимуществени вреди, и тъй като това право има паричен еквивалент, с който се съизмерява обезщетението, веднъж упражнено чрез заявената от пострадалия воля да бъде обезщетен за претърпените неимуществени вреди, то може да бъде наследено.

С оглед изложеното съдът намира, че предявените искиове са допустими.

На следващо място следва да са налице и всички кумулативни предпоставки от фактическия състав на чл. 45 от ЗЗД, пораждащи основание за отговорност на прекия причинител - застрахован спрямо увредения за обезщетяване на причинените вреди.

По делото безспорно се установи, че смъртта на И. К. П. се намира в пряка и непосредствена причинна връзка с виновното и противоправно поведение на водача на лек автомобил „Мерцедес Ц220“, рег. №***, което е установено с влязла в сила Присъда №3/23.01.2024г., постановена по НОХД №1352/2023г. по описа на Окръжен съд - С., която според чл. 300 от ГПК е задължителна за гражданския съд.

Следователно отговорността на застрахователя по застраховка "Гражданска отговорност" на автомобилистите, на основание чл. 432, ал. 1 от КЗ следва да бъде ангажирана, като предявените искиове за неимуществени вреди се явяват доказани по основание.

Относно размера на исковите за неимуществени вреди, съдът намира следното:

Съгласно чл. 52 от ЗЗД, обезщетението за неимуществени вреди се определя от съда по справедливост. Справедливостта изисква претърпените болки и страдания на ищеца да бъдат надлежно и адекватно обезщетени. Понятието “справедливост” не е абстрактно. Според ПП на ВС на РБ № 4/23.12.1968 г., то е свързано с преценката на редица конкретни обективно съществуващи обстоятелства, които трябва да се вземат предвид от съда при определяне размера на обезщетението. Такива обективни обстоятелства са характера на увреждането, начина на настъпването, обстоятелствата при които е станало, допълнителното влошаване състоянието на здравето, причинените морални страдания и др.

От свидетелските показания, които съдът изцяло кредитира като убедителни, последователни и непротиворечиви се установява, че И. К. П. и И.П.П. са били съпрузи, в продължение над 50 години до ПТП – то, имали изключително сплотено и хармонично семейство. Изградената между двамата връзка била дълбока, емоционална и хармонична, основаваща се на взаимно разбирателство, обич, подкрепа и грижа един за друг, за общото им домакинство и за двете им деца. Смъртта на И. при процесното ПТП е внезапна и неочаквана. Ищецът е загубил своя партньор в живота, който бил и най-близкия му човек, загубил нейна подкрепа и опора. Безспорно е установено, че загубата на И. е породила негативни емоционални изживявания за нейния съпруг, който преживял тежко нейната смърт, бил е съкрушен, не искал да контактува с други хора, изгубил желание да живее и впоследствие три месеца след смъртта на съпругата си починал. С оглед изложеното, съдът намира, че дължимото на И.П.П. обезщетение за причинените неимуществени вреди за търпените болки и страдания вследствие смъртта на съпругата му И. К. П. в резултат на процесното ПТП, следва да бъде определено **в размер на 60 000 лв.** В този размер искът се явява основателен и доказан.

От страна на ответното дружество е направено възражение за

съпричиняване от страна на пострадалата, тъй като е пътувала без обезопасителен колан.

В разпоредбата на чл. 51, ал. 2 ЗЗД е предвидена възможност за намаляване на обезщетението за вреди от деликт, но намаляването на обезщетението е обусловено от наличие на причинна връзка между поведението на пострадалия и произлезлите вреди. За да е налице съпричиняване по смисъла на закона, пострадалият трябва обективно да е допринесъл за вредоносния резултат, създавайки условия или улеснявайки с поведението си неговото настъпване, независимо дали е действал виновно. Приложението на посоченото правило е обусловено от наличието на причинна връзка между поведението на пострадалия, с което обективно е създал предпоставки или възможности за настъпване на увреждането, т.е. в хипотеза, когато е налице причинна връзка между действията или бездействията на пострадалия и вредоносния резултат. В този смисъл е и задължителната съдебна практика - т. 7 на ППВС № 17/63 г.

Безспорно е установено, че при настъпване на процесното ПТП, пострадалата И. К. П. е пътувала без поставен обезопасителен колан, тъй като е била в легнало положение на предната седалка. Нормата на чл. 137а, ал. 2, т. 2 от ЗДВП позволява да не ползват обезопасителни колани лицата, чието физическо състояние не позволява използването на обезопасителен колан, като при това нормата не изисква в такъв случай те да ползват специализиран медицински транспорт. В случая е несъмнено, че починалата е пътувала в лекия автомобил след изписването ѝ от болница, страдала е от посочени в съдебномедицинската експертиза заболявания, които са предпоставка за транспортирането ѝ в легнало положение, съответно, без правилно поставен обезопасителен колан. Освен това, видно от заключението на съдебномедицинската експертиза и при правилно поставен обезопасителен колан, предвид деформациите на купето, главата на И. К. П. би контактувала с предна дясна колонка, а горната част на тялото на пострадалата с бордното с табло и биха се получили травматични увреждания в областта на главата и гръдния кош, които да доведат до смъртен изход. Поради изложеното съдът намира възражението за съпричиняване за неоснователно.

По иска с правно основание чл. 86, ал. 1 от ЗЗД.

В чл. 429, ал. 2, т. 2 и чл. 493, ал. 1, т. 5 от КЗ изрично е регламентирано, че застрахователното покритие включва и лихвите за забава. Следователно застрахователят отговаря за лихвата за забава, когато застрахованият отговаря за тях пред увреденото лице, което в хипотезата на деликта произтича от правилото на чл. 84, ал. 3 от ЗЗД, но само за лихвите за забава в рамките на застрахователната сума и считано от датата на уведомяване от застрахования за настъпването на застрахователното събитие или от датата на уведомяване или на предявяване на застрахователна претенция от увреденото лице, която от датите е най-ранна – арг. от чл. 429, ал. 3 и чл. 430, ал. 1, т. 2 от КЗ.

В настоящия случай по делото са представени доказателства, че

наследодателят на ищите И.П.П. е предявил претенцията си за заплащане на неимуществени вреди на 29.12.2022 г. до “З.“ АД. Следователно съдът като съобрази горепосочените разпоредби и при липса на други данни следва да приеме, че 29.12.2022 г. е датата, на която застрахователят е уведомен за настъпване на застрахователното събитие и от този момент следва да се начислява лихва за забава до окончателното плащане.

Предвид гореизложеното, съдът намира, че “З.“ АД следва да заплати на Р. И. И./в качеството ѝ на наследник на И.П.П., с ЕГН *****, починал на 16.01.2023г./ сумата от 30 000 лв. /15 339 евро/, представляваща обезщетение за причинените на наследодателя ѝ И.П.П. за периода от 07.10.2022г. до 16.01.2023г. неимуществени вреди - болки и страдания от смъртта на съпругата му И. К. П., ЕГН *****, починала вследствие ПТП, настъпило на 07.10.2022г., ведно със законната лихва върху сумата, считано от 29.12.2022 г. - датата на предявяване на застрахователна претенция пред “З.“ АД от наследодателя на ищите, до окончателното изплащане на обезщетението.

Предвид гореизложеното съдът намира, че “З.“ АД следва да заплати на В. И. П. /в качеството ѝ на наследник на И.П.П., с ЕГН *****, починал на 16.01.2023г./ сумата от 30 000 лв. /15 339 евро/, представляващи обезщетение за причинените на наследодателя ѝ И.П.П. за периода от 07.10.2022г. до 16.01.2023г. неимуществени вреди - болки и страдания от смъртта на съпругата му И. К. П., ЕГН *****, починала вследствие ПТП, настъпило на 07.10.2022г., ведно със законната лихва върху сумата, считано от 29.12.2022г - датата на предявяване на застрахователна претенция пред “З.“ АД от наследодателя на ищите, до окончателното изплащане на обезщетението.

По отговорността за разноски:

В хода на производството е представен договор за правна защита и съдействие, сключен с ищите, в който е обективизирано договорено адвокатско възнаграждение на основание чл. 38, ал. 1, т. 3 от ЗАдв с адв. Р. Ж..

Съгласно решение от 25.01.2024 г. по дело С-438/22 на СЕС Наредба № 1/2004 г. за МРАВ е равнозначна на хоризонтално определяне на задължителните минимални тарифи, забранено от чл. 101 от ДФЕС, имащ директен ефект в отношенията между частноправните субекти и пораждащ правни последици за тях, поради което се явява нищожна. В този смисъл съдът е свободен за определи размера на дължимото адвокатското възнаграждение по своя преценка, съобразявайки се с приетите до настоящия момент критерии – фактическа и правна сложност на делото, обем на осъществената правна защита – написване на искова молба или подаване на отговор, явяване в съдебни заседания, представяне или не на писмени бележки по делото, както и броя на проведените съдебни заседания.

Доколкото актовете на СЕС за задължителни за българските съдилища, претендираното от адв. Р. Ж. адвокатско възнаграждение следва да бъде определено от съда по посочените по - горе критерии.

В конкретния случай предмет на делото са преки искиове на пострадали лица към застрахователя по застраховка "Гражданската отговорност на автомобилистите" за заплащане на обезщетение за неимуществени и имуществени вреди при ПТП. Направено е възражение на ответника за съпричиняване и доказателствени искания за установяване на обстоятелствата, относими към приложението на чл. 52 и чл. 51, ал. 2 ЗЗД, които по правило и по своя характер са очаквани процесуални действия по такъв вид дела. В производството са изслушани две експертизи и показанията на трима свидетели. Адв. Ж. се е явила и в двете открити съдебни заседания, поставяла е въпроси на свидетелите и вещите лица и е представила подробни писмени бележки. Поради това, съдът намира, че с оглед фактическа и правна сложност на делото и обема на оказаната правна помощ следва да бъде определено адвокатското възнаграждение в размер на 5 300 лв. за адв. Ж..

С оглед изхода на делото "З." АД следва да заплати на адв. Р. Ж. адвокатско възнаграждение за оказаната безплатна адвокатска помощ на ищците в размер на 5 300 лв. /2 710 евро/.

Видно от данните по делото, от бюджета на съда е изплатено възнаграждение за изготвяне на автотехническа експертиза в размер на 550 лв. /281, 21 евро/ и възнаграждение за изготвяне на съдебномедицинска експертиза в размер на 299, 99 лв. /153, 38 евро/ или в общ размер на 849,99 лв. /434, 59 евро /.

С оглед изхода на делото и на основание чл.78, ал.6 от ГПК, "З." АД следва да бъде осъдено да заплати в полза на Държавата, по бюджета на Съдебната власт, държавна такса в размер на 2400 лв. /1 227, 10 евро/ и сумата от 849, 99 лв. /434, 59 евро /, представляваща разноски, платени от бюджета на съда.

Съгласно [чл.3-5 от Закона за въвеждане на еврото в Република България \(ЗВЕРБ\)](#), [решение \(ЕС\) 2025/1407](#) на Съвета от 8 юли 2025 година относно приемането на еврото от България, считано от 1 януари 2026 г. и [Регламент \(ЕС\) 2025/1409](#) на Съвета от 8 юли 2025 година за изменение на [Регламент \(ЕО\) № 2866/98](#) по отношение на валутния курс към еврото за България, към настоящия момент официална парична единица е евро, равностойно на 1,95583 български лева. Поради това, горепосочените суми следва да се превалутират по правилата на [чл. 12-13 от ЗВЕРБ](#), тъй като решението е постановено след 01.01.2026г.

Водим от горните мотиви, съдът

РЕШИ:

ОСЪЖДА "З." АД, с ЕИК **, със седалище и адрес на управление: Област: С. (столица), Община: С. Населено място:гр. С., ** да заплати на Р. И. И., ЕГН *****, с постоянен адрес: град П.**, /в качеството ѝ на

наследник на И.П.П., с ЕГН *****, починал на 16.01.2023г./ **сумата от 15 339 евро /петнадесет хиляди триста тридесет и девет евро /**, представляващи обезщетение за причинените на наследодателя им И.П.П. за периода от 07.10.2022г. до 16.01.2023г. неимуществени вреди - болки и страдания от смъртта на съпругата му И. К. П., ЕГН *****, починала вследствие ПТП, настъпило на 07.10.2022г., ведно със законната лихва върху сумата, считано от 29.12.2022 г. до окончателното изплащане на обезщетението.

Горепосочената сума може да бъде заплатена по следната банкова сметка: **, с титуляр Р. И. И..

ОСЪЖДА "З." АД, с ЕИК **, със седалище и адрес на управление: Област: С. (столица), Община: С. Населено място:гр. С., ** да заплати на В. И. П., ЕГН *****, с постоянен адрес: град П.*/в качеството ѝ на наследник на И.П.П., с ЕГН *****, починал на 16.01.2023г./ **сумата от 15 339 евро /петнадесет хиляди триста тридесет и девет евро /**, представляваща обезщетение за причинените на наследодателя ѝ И.П.П. за периода от 07.10.2022г. до 16.01.2023г. неимуществени вреди - болки и страдания от смъртта на съпругата му И. К. П., ЕГН *****, починала вследствие ПТП, настъпило на 07.10.2022г., ведно със законната лихва върху сумата, считано от 29.12.2022 г., до окончателното изплащане на обезщетението.

Горепосочената сума може да бъде заплатена по следната банкова сметка: **, с титуляр В. И. П..

ОСЪЖДА "З." АД, с ЕИК **, със седалище и адрес на управление: Област: С. (столица), Община: С. Населено място:гр. С., ** да заплати на адв. Р. Ж. от АК - С., с адрес: град С., ** адвокатско възнаграждение за оказаната безплатна адвокатска помощ на ищците **в размер на 2 710 евро /5 300 лв./**.

ОСЪЖДА "З." АД, с ЕИК **, със седалище и адрес на управление: Област: С. (столица), Община: С. Населено място:гр. С., ** да заплати в полза на Държавата, по бюджета на Съдебната власт, държавна такса в **размер на 1 227, 10 евро /хиляда двеста двадесет и седем евро и 10 евроцента/ /2400 лв./** и сумата от **434, 59 евро /четиристотин тридесет и четири евро и 59 евроцента/ /849, 99 лв./**, представляваща разноски, платени от бюджета на съда.

РЕШЕНИЕТО подлежи на обжалване в двуседмичен срок от връчването му на страните пред П. апелативен съд.

Съдия при Окръжен съд – С.: _____